

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/100/2014
Identifikačné číslo spisu:	7014200120
Dátum vydania rozhodnutia:	05.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7014200120.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľa: R. P., trvale bytom U. XXX, XXX XX U., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29 augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sd/6/2014-30 zo dňa 25. marca 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Sd/6/2014-30 zo dňa 25. marca 2014 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X - O.. zo dňa 09.09.2013, ktorým priznala navrhovateľovi podľa § 70 ods. 1, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej iba „zákon o sociálnom poistení“) a podľa čl. 52 ods. 1 písm. b) nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia invalidný dôchodok v sume 38,60 eur mesačne od 04. apríla 2013 a zároveň potvrdil aj v priebehu preskúmavacieho konania vydané rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 29.01.2014, ktorým odporkyňa podľa § 82 zákona o sociálnom poistení a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2013 Z. z., zvýšila navrhovateľovi invalidný dôchodok od 01. januára 2014 na 41,- eur mesačne.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom namietal, že sa mu zdravotný stav zo dňa na deň zhoršuje a žiadal rozhodnúť, tak ako si to vyžaduje jeho vážny zdravotný stav. K odvolaniu pripojil lekársku správu zo 7.5.2014.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa označila uvádzané dôvody za neopodstatnené. Posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby

vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania.

Podľa jej názoru navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili.

Konštatovala, že skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Preto navrhla obidve rozhodnutia potvrdiť ako vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 5. apríla 2016 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidným, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok, alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 72 ods. 1 písm. g) zákona o sociálnom poistení počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 45 rokov je najmenej 15 rokov.

Počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity (§ 72 ods. 2 zákona o sociálnom poistení).

Podľa čl. 52 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 998/2009 príslušná inštitúcia vypočíta výšku dávky, ktorá bude náležať:

- a) podľa právnych predpisov, ktoré táto inštitúcia uplatňuje, iba ak podmienky nároku na dávky boli splnené výlučne podľa vnútroštátneho práva (nezávislá dávka);
- b) vypočítaním teoretickej výšky a následne skutočnej výšky (paušálna dávka) takto:
 - i) teoretická výška dávky je rovná dávke, na ktorú by si daná osoba mohla uplatňovať nárok, ak by všetky doby poistenia alebo bydliska, ktoré boli dosiahnuté podľa právnych predpisov iných členských štátov, boli dosiahnuté podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje deň priznania takejto dávky. Ak podľa týchto právnych predpisov výška nezávisí na trvaní dosiahnutých dôb, táto výška sa považuje za teoretickú výšku;
 - ii) príslušná inštitúcia následne stanoví skutočnú výšku paušálnej dávky na základe teoretickej výšky podľa pomeru trvania dôb dosiahnutých pred vznikom poistnej udalosti podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje celkovému trvaniu dôb dosiahnutých pred vznikom poistnej udalosti podľa právnych predpisov všetkých daných členských štátov.

Podľa § 71 zákona je poistenec invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona) je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona).

Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní neboli objektívne pochybnosti o skutkovom stave tak ako ho zistil súd prvého stupňa a ako vyplýva z obsahu pripojeného administratívneho spisu t. j., že zdravotný stav navrhovateľa na základe jeho žiadosti o invalidný dôchodok zo 17.05.2013 posudzoval posudkový lekár sociálneho poistenia, Sociálnej poisťovne pobočky Michalovce dňa 17. mája 2013. Z jeho posudku vyplýva, že u navrhovateľa ide o niekoľkoročnú anamnézu bolestí driekovej chrbtice, výrazne zhoršených v roku 2012. V júli 2012 bol navrhovateľ hospitalizovaný na neurologickom oddelení a pre nezlepšenie zdravotného stavu bol dňa 09.11.2012 operovaný. Po operácii pretrvávajú radikulárny syndróm S1 vpravo. Podľa posudkového lekára rozhodujúce sú stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %. Dátum vzniku invalidity posudkový lekár stanovil dňom 04.04.2013, t. j. dátum odborného vyšetrenia, ktoré kompletne dokumentovalo nepriaznivý zdravotný stav.

Pre účely súdneho konania bol zdravotný stav navrhovateľa posudzovaný posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, pracovisko Košice dňa 23.01.2014. V posudku posudkový lekár konštatoval, že navrhovateľ sa od roku 2010 lieči pre bolesti chrbtice. Pre zhoršenie bolestí indikované MRI vyšetrenie chrbtice s verifikovaním ťažkých degeneratívnych zmien. Pre neúspech konzervatívnej liečby bol dňa 09.11.2012 operovaný. Pooperačný stav nezlepšený, kontrolné MRI vyšetrenie dokumentuje recidívu lézie diskov L4/5 vpravo, a preto bol opakovane operovaný dňa 03.12.2013. Pooperačne kontrolným neurologickým vyšetrením bola naďalej dokumentovaná porucha statodynamiky chrbtice s prejavmi koreňového dráždenia. V decembri 2013 bol navrhovateľ vyšetrený aj psychiatrom, kompletný psychiatrický nález je v norme, v popredí klinického obrazu je porucha spánku na podklade chronickej bolesti chrbtice a abúzu hypnotic a analgetik. Rozhodujúce zdravotné postihnutie - stav po opakovanej operácii chrbtice s pretrvávajúcou poruchou statodynamiky a prejavmi koreňového dráždenia zaradil rovnako ako posudkový lekár pobočky Sociálnej poisťovne v Michalovciach do kapitoly XV, oddiel E, položka 4, písmeno b prílohy 1 zákona o sociálnom poistení s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45 %.

Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že navrhovateľovi nárok na invalidný dôchodok vznikol s prihladením na dobu poistenia získané podľa právnych predpisov Českej republiky v rozsahu 2 597 dní. Z toho dôvodu suma invalidného dôchodku navrhovateľa bol podľa čl. 52 ods. 1 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 určená, ako časť teoretickej sumy dôchodku, ktoré zodpovedná pomeru medzi dĺžkou obdobia dôchodkového poistenia podľa právnych predpisov Slovenskej republiky a celkovou dobou poistenia získanou aj podľa právnych predpisov Českej republiky. Teoretická suma invalidného dôchodku je súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia vyjadreného v rokoch vrátane pripočítaného obdobia, percentuálneho poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a aktuálnej dôchodkovej hodnoty.

Z odôvodnenia rozhodnutia odporkyne vyplýva podrobný postup pri výpočte čiastkového invalidného dôchodku navrhovateľa, podľa ktorého suma invalidného dôchodku bola určená s prihliadnutím na obdobie dôchodkového poistenia získaného podľa právnych predpisov Českej republiky aj sumou dôchodku v roku 2013 sa zvýši podľa § 82 ods. 13 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 252/2012 Z. z. o pomernú časť pevnej sumy zvýšenia, ktorá zodpovedá pomernej časti, v akej sa priznal čiastkový dôchodok podľa predpisov Slovenskej republiky. Pevná suma zvýšenia invalidného dôchodku podľa § 82 a 293ce zákona o sociálnom poistení bola ustanovená v § 1 písm. g) opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 329/2012 Z. z. sumou 5,90 €. Invalidný dôchodok navrhovateľa bol zvýšený o sumu 3,20 eur mesačne, pričom táto suma bola určená ako súčin pevnej sumy zvýšenia invalidného dôchodku 5,90 eur mesačne a koeficientom 0,52592232, ktorý predstavuje pomernú časť dôchodku patriacu za obdobie dôchodkového poistenia získané podľa právnych predpisov Slovenskej republiky.

Na rok 2014 bola stanovená pevná suma zvýšenia invalidného dôchodku navrhovateľovi rozhodnutím z 29.01.2014, a to rovnakým spôsobom t. j., že pevná suma invalidného dôchodku 4,50 € stanovená opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 329/2012 Z. z. bola vynásobená číslom 0,52592232, ktoré predstavuje pomernú časť dôchodku patriacu za pomerné obdobie dôchodkového poistenia získané podľa právnych predpisov Slovenskej republiky. Suma invalidného dôchodku spolu so sumou zvýšenia je v roku 2014 41,00 €.

Vychádzajúc z uvedeného neboli pochybnosti o tom, o aké dôkazné prostriedky odporkyňa oprela svoje rozhodnutie a odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporkyňa riadne vyhodnotila dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporkyňa vychádzala pri svojom rozhodovaní. Ani odvolací súd nezistil v rozsahu podaného odvolania také pochybenia napadnutých rozhodnutí odporkyne resp. konania, ktoré im predchádzalo, ktoré by odôvodňovali ich zrušenie, preto pokiaľ sa krajský súd stotožnil s jej právnym záverom, považoval tento jeho názor odvolací súd za správny. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil a v primeranom rozsahu zaujal aj stanovisko k námietkam navrhovateľa a odvolací súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 250i ods. 2 OSP nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré odkazuje.

Námietky navrhovateľa uvádzané v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa naznačujúce pochybnosti o náležitom posúdení jeho nepriaznivého zdravotného stavu resp. nesprávne právne posúdenie veci odvolací súd nepovažoval za dôvodné a preto neboli spôsobilé spochybniť závery, ku ktorým tento súd dospel a náležite obsažným a presvedčivým spôsobom uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. Odvolací súd pripomína, že nemožno považovať za porušenie práva účastníka skutočnosť, že súd prvého stupňa neodôvodnil svoje rozhodnutia podľa jeho predstáv.

Podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľom v súdnom odvolacom konaní predložená lekárska správa zo 7.5.2014, nepredstavuje nové skutočnosti, ktoré by neboli zohľadnené posudkovými lekármi, prípadne konštatujúce iné diagnostické závery ako boli zistené v správnom konaní a ktoré by predstavovali dôkazy nasvedčujúce existencii novej skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľa, ako bol v čase rozhodovania odporkyne ustálený (§ 250i OSP) alebo by inak prijatý záver spochybňovali.

Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, presvedčivo podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov predloženými navrhovateľom, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú a ani navrhovateľom uvádzané námietky nezakladajú podľa názoru odvolacieho súdu objektívne pochybnosti o odbornosti resp. objektívnosti posudkových lekárov, ktoré by vyžadovali vykonať nové dokazovanie vo veci. Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jej

subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá relevantný dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Postup odporkyne pri výpočte výšky invalidného dôchodku v zmysle zákona o sociálnom poistení a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 882/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia podrobne odôvodnený v napadnutom rozhodnutí ani pri zvýšení sumy invalidného dôchodku v zmysle zákona a opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2013 navrhovateľ nespochybnil, preto nebol v tomto štádiu konania daný dôvod na prípadné ďalšie dokazovanie.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne považoval preskúmané rozhodnutia odporkyne za vydané v súlade so zákonom a dôvodne odvolaniu navrhovateľky nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.